

1

2

3

4

5

6

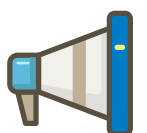
7

8

LESSEN

MEDIAWIJSHEID

VOOR HET
PRIMAIR ONDERWIJS

LES: WIJS OMGAAN MET SOCIAL MEDIA

Dit lespakket bevat:

Handleiding

PowerPoint-presentatie

Doelgroep

GROEP 8

Doel van de les

In deze les praten we met de leerlingen over social media en de invloed van social media op het eigen gedrag. Leerlingen denken soms te makkelijk (naïef) over de gevolgen van hun gedrag op het internet.

Leerdoelen

Tijdens deze les komt leerstof aan bod die:

- leerlingen laat kennismaken met social media. Hierdoor ontstaat bewustwording over de rol en invloed van social media.
- leerlingen het nut van veiligheid op internet bijbrengen.

Kerdoelen

34, 35, 37

Onderdelen en duur

Deze les bestaat uit 3 onderdelen:

Wat is (social) media, Facebookvrienden en de MediawijsheidQuiz

- Wat is (social) media: 45 minuten (4 opdrachten)
- Facebookvrienden: 30 minuten (2 opdrachten)
- De MediawijsheidQuiz: 15 minuten

LESONDERDEEL 1: WAT IS (SOCIAL) MEDIA?

Duur: 45 minuten

OPDRACHT 1: WAT IS SOCIAL MEDIA?

Duur: 10 minuten

Bekijk klassikaal het [filmpje](#): 'Social Media Guards'

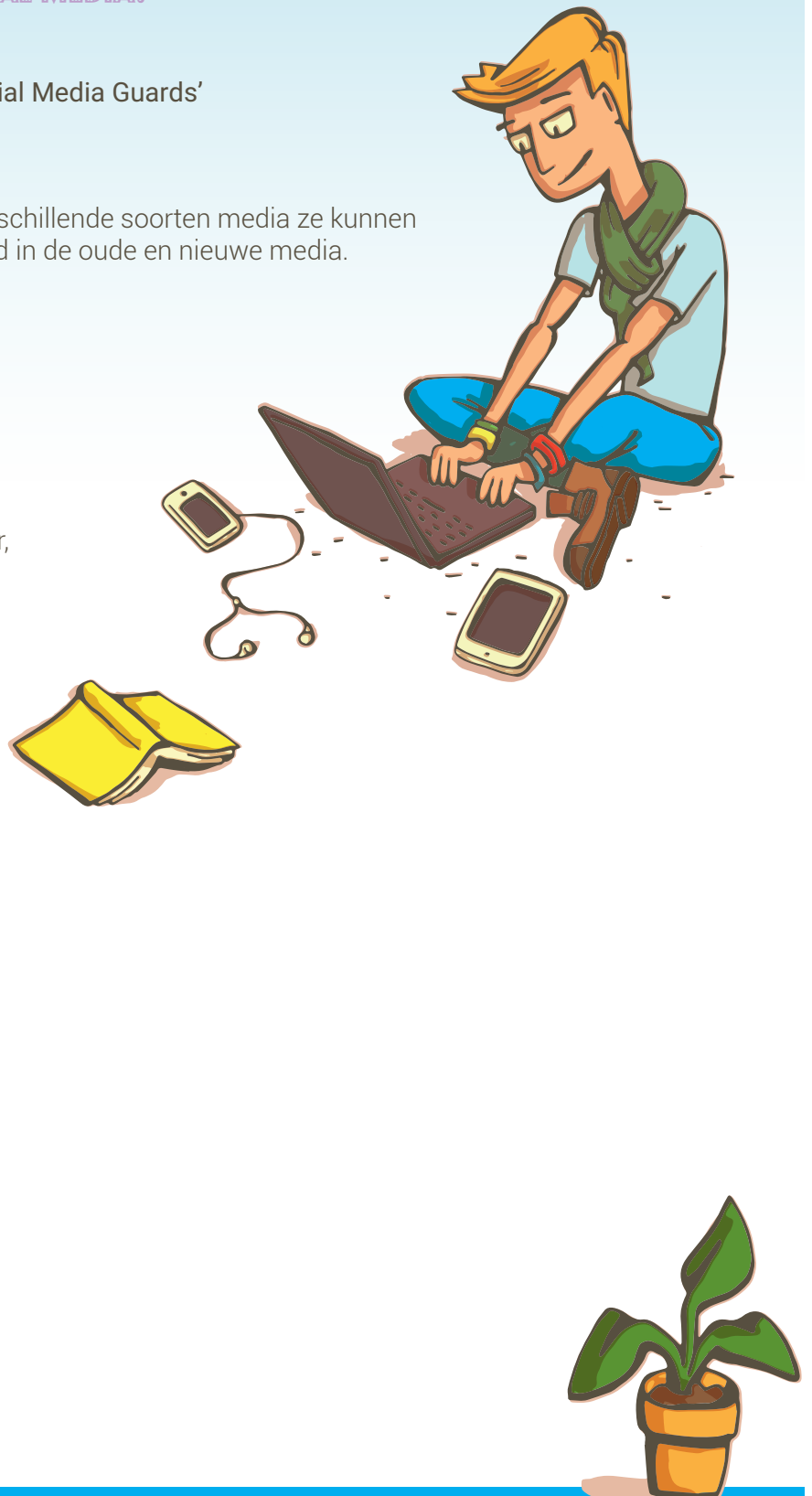
Link staat op Portal DG GvW

Duur: 1.49 minuten

Vraag aan de leerlingen welke verschillende soorten media ze kunnen benoemen. Maak een onderscheid in de oude en nieuwe media.

Antwoorden kunnen zijn:

- Krant
- Tijdschrift
- Radio
- Televisie
- Internet
- Xbox
- YouTube / filmpjes
- Social media: Facebook, Twitter, Instagram, Pinterest
- WhatsApp / Snapchat
- Foto's
- Etc.

OPDRACHT 2: ALLEMAAL WOORDEN, WAT DOE JIJ ONLINE?

Duur: 10 minuten

In deze opdracht verzamelen we klassikaal allerlei woorden die te maken hebben met het internet. Wat is internet, wat doen de leerlingen online, welke risico's zijn er?

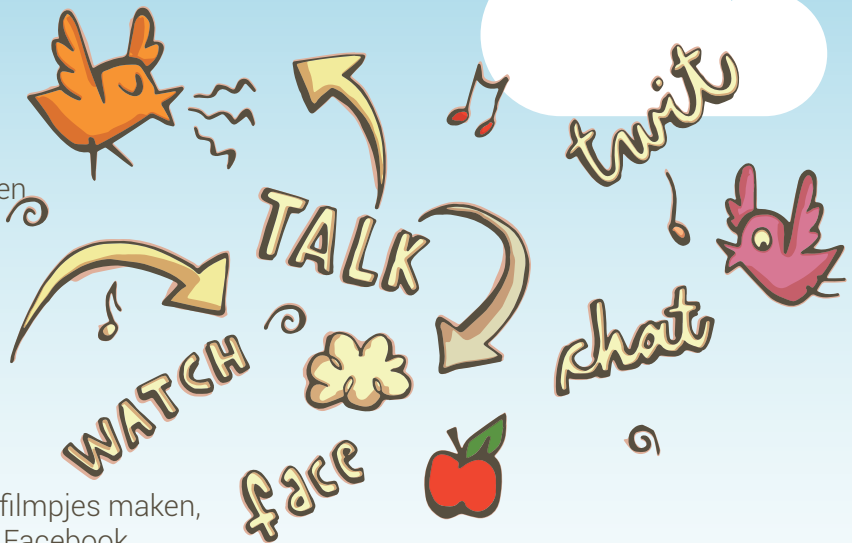
Verdeel post-its onder de leerlingen en laat de leerlingen per post-it een (werk)woord opschrijven gerelateerd aan het internet.

Antwoorden kunnen zijn:

Chatten, plagen, nieuws, draadloos, filmpjes maken, surfen, e-mail, downloaden, gamen, Facebook, kopen en verkopen, Whatsappen, internet bankieren, marktplaats, X-box, hackers, spam, Twitter, bloggen, wachtwoord, gameverslaving, World of Warcraft, virus, hotmail, digibeet, Instagram, beveiliging, spelletjes, identiteit, uploaden, tv kijken, skype, uploaden, ontvrienden, phishing, pop up, auteursrecht, zoekmachine, keurmerk, google, krant, radio, etc.

Laat vervolgens elke leerling het woord kiezen dat zij zelf het belangrijkste vinden en verzamel al deze post-its op een groot vel papier. Zet in het midden het woord 'internet'. Hang dit vel op in de klas.

Bespreek met de klas welke woorden het meest gebruikt zijn en waarom ze deze woorden belangrijk vinden. Wat doen de leerlingen zoal online?

OPDRACHT 3: WELKE SOCIAL MEDIA KEN JE?

Duur: 10 minuten

Welke logo's herkennen de leerlingen? Wie kent de meeste social media logo's? Gebruik hiervoor de Presentatie sheet 4.

OPDRACHT 4: SOCIAL MEDIA STELLINGEN

Duur: 15 minuten

Hieronder staan 10 stellingen.
Laat de leerlingen aangeven of een stelling waar is of niet waar.

Social media logo	Stelling	Waar/Niet waar
Snapchat	Foto kan je maximaal 20 seconden zien, dan verdwijnen ze	Niet waar (10 sec)
Skype	Met Skype kan je video bellen	Waar
Instagram	Doutzen Kroes heeft ongeveer 3.6 miljoen followers op Instagram	Waar
Facebook	Facebook is in het jaar 2000 opgericht	Niet waar (4 feb 2004)
Twitter	Je tweet mag maximaal 100 tekens hebben	Niet waar (max 140)
Pinterest	Is een site waar je foto's op kunt verzamelen(pinnen)	Waar
YouTube	Is een social media tool	Waar, je deelt iets en reageert op elkaar
Google+	Dit is een rekenprogramma van Google	Niet waar
Whatsapp	Dit helpt tegen winkeldiefstal	Waar: Uitleg in filmpje: Whatsapp tegen winkeldiefstal (link op Portal DG GvW)
LinkedIn	Personeel zoeken zonder LinkedIn te gebruiken is onmogelijk	Niet waar

Tip: check even van tevoren of de antwoorden van de stellingen nog kloppen.

Leren met social media!

Sociale media komen vooral in het nieuws als er iets negatiefs gebeurt, zoals de 'Facebookmoord', een zelfmoord naar aanleiding van digitaal pesten. De nadruk ligt dan vaak op de veiligheid. De positieve kanten van sociale media trekken minder aandacht.

Toch zijn er veel goede kanten te ontdekken, bijvoorbeeld op het educatieve vlak. Leerlingen zetten sociale media ook in voor het leerproces thuis en op school, ze gebruiken Instagram, Twitter of YouTube om meer te leren over hun hobby's. Voor school gaan ze aan de slag met sociale media zodat ze betere schoolresultaten behalen. Eigenlijk ligt dat ook voor de hand. In een tijd waarin voor leerlingen het online leven een net zo wezenlijke realiteit is als het offline leven buiten internet, een tijd waarin beide werelden allang in elkaar zijn overgevloeid, is het niet meer dan logisch om leren ook naar die online wereld te verplaatsen.

Vraag of de leerlingen social media ook op deze manier gebruiken en voor school inzetten.

LESONDERDEEL 2: FACEBOOKVRIENDEN

Duur: 45 minuten

OPDRACHT 1: KEN JIJ JE FACEBOOKVRIENDEN?

Duur: 10 minuten

Vraag aan de klas wie er actief is op Facebook. Veel leerlingen hebben een Facebook-account. Hoe komen ze eraan? Weten de ouders ervan? Hebben de leerlingen hun profiel aangepast zodat ze bijvoorbeeld niet voor iedereen zichtbaar zijn? Vragen de leerlingen zich af welke informatie ze willen delen met anderen: wil je dat alleen je vrienden jouw foto's zien, of mogen vreemden ze ook zien? En hoe weet je dat iemand die je niet kent, wel echt de persoon is wie hij zegt te zijn?

Laat zien hoe de leerlingen zelf de privacy-instellingen van hun Facebookprofiel aan kunnen passen zodat alleen vrienden kunnen zien wat ze op Facebook zetten. Licht ook kort toe wat het er gebeurt als je niet uitlogt en hoe je kunt verhelpen. Website: Facebook privacy instellingen. (Link op Portal DG GvW)

OPDRACHT 2: DURF JIJ JE WACHTWOORD TE TESTEN?

Duur: 20 minuten

Behandel met twee korte vragen het belang van een sterk en veilig wachtwoord met de leerlingen.

Vraag 1: Wie kent het wachtwoord van jouw e-mail, Facebook of computer?

- A. Alleen mijn beste vriend(in).
- B. Niemand, alleen ik.
- C. Mijn familie.
- D. Mijn vrienden.

Leer de leerlingen dat ze wachtwoorden alleen voor zichzelf en ouders bewaren en deze niet delen met anderen!

Waarom een veilig wachtwoord?

Je gebruikt wachtwoorden voor de toegang tot een computer en accounts op internet zoals Facebook, Whatsapp, online bankieren en je e-mail. Er is weinig fantasie voor nodig om te bedenken wat er kan gebeuren als jouw wachtwoord in verkeerde handen valt: anderen kunnen in jouw social media-accounts en met anderen chatten onder jouw naam, kwaadwillende plunderen jouw bankrekening. Kies daarom altijd voor een sterk wachtwoord!

Vraag 2: Wat is een veilig wachtwoord? / Welk wachtwoord gebruik jij online?

- A. Een kort wachtwoord dat makkelijk te onthouden is, zoals je voornaam.
- B. Een combinatie van letters, hoofdletters en cijfers, zoals MEW!sp1k?.
- C. Een paar cijfers, zoals je geboortedatum.

Durf jij jouw wachtwoord te testen?

Laat een aantal leerlingen (en eventueel jijzelf ook) je wachtwoordtesten op veiligheid.

Passwordchecker (link op Portal DG GvW)

Gebruik niet je echte wachtwoord!!

Bekijk ter illustratie samen deze [video Basta: Mag ik uw wachtwoord?](#) (link op Portal DG GvW) In een Belgisch winkelcentrum worden mensen naar hun wachtwoord gevraagd.

Duur: 5.26 minuten

Wachtwoordgebruik op internet is nog steeds erg onveilig. Dat blijkt uit onderzoek van technologiewebsite Tweakers dat is uitgevoerd door onderzoeksbureau DirectResearch onder ruim 1000 Nederlanders. Enkele resultaten:

- Bijna 2 op de 3 Nederlanders gebruikt hetzelfde wachtwoord voor meerdere online diensten;
- 80% van de jongeren hergebruikt wel eens een wachtwoord versus 50% van de 65-plussers;
- 54% van de jongeren gebruikt een ezelsbruggetje om wachtwoorden te onthouden, versus 29% van de 65-plussers;
- 56% van de Nederlanders is NIET bekend met wachtwoordhulp software;
- 44% is van mening dat je een veilig wachtwoord niet zelf kunt onthouden.

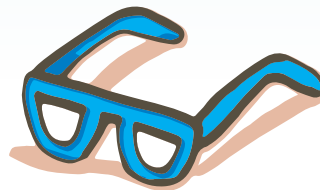
Kies een sterk wachtwoord

Een sterk wachtwoord is belangrijk om je persoonlijke gegevens te beschermen. Een goed wachtwoord bedenken is moeilijk. Je kunt in ieder geval de volgende regels aanhouden:

1. Gebruik een wachtwoord van minimaal acht tekens;
2. Stel nooit één enkel woord in als jouw wachtwoord;
3. Gebruik minimaal één woord en een cijfercombinatie die alleen jij kent;
4. Gebruik geen geboortedata, adressen of iets anders dat eenvoudig is te raden;
5. Bewaar jouw wachtwoord zorgvuldig.

EXTRA LESONDERDEEL 3: DE MEDIAWIJSHEIDQUIZ

Duur: 15 minuten

OPDRACHT 1: MEDIAWIJSHEIDQUIZ

Duur: 15 minuten

In 8 vragen testen we de kennis van de leerlingen rondom mediawijsheid. Doe zelf ook mee! Gebruik voor de quiz de presentatie sheet 8-14.

Maar wat is mediawijsheid eigenlijk?

Vraag dit eens aan de leerlingen.

Mediawijsheid is de verzameling competenties die je nodig hebt om actief én bewust te kunnen deelnemen aan de mediasamenleving.

Mediawijsheid is het veilig en slim inzetten van alle beschikbare media – digitaal en analoog – om de eigen kwaliteit van leven te vergroten én ervoor te zorgen dat je optimaal kunt deelnemen aan de wereld om je heen.

(bron: Mediawijzer.net)

